

ภูมิอากาศจังหวัดลำพูน

ที่ตั้งและอาณาเขต

ลำพูนเป็นจังหวัดที่อยู่ทางเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงสายพหลโยธิน 724 กิโลเมตร หรือตามทางหลวงแผ่นดินสายเอเชีย 689 กิโลเมตร หรือตามทางรถไฟ 729 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 4,407 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อบริเวณใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดเชียงใหม่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดลำปางและตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดลำปาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ทางทิศตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูงเล็กน้อย ทางทิศตะวันออกมีเทือกเขาขุนตาลกั้นระหว่างอำเภอแม่ทากับจังหวัดลำปาง พื้นที่ทางทิศเหนือและตะวันตกเป็นที่ราบจากเขตติดต่ออำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ไปจรดทิศตะวันตกของอำเภอเมืองลำพูน นอกจากนี้ยังมีที่ราบทางทิศตะวันออกของอำเภอเมืองลำพูน และทิศตะวันตกของอำเภอป่าซาง อำเภอบ้านโฮ้งไปจนจรดแม่น้ำปิง

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดลำพูนพิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ทำให้อากาศหนาวเย็นทั่วไป เดือนที่มีอากาศหนาวจัด คือเดือน ธันวาคมและมกราคม

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลานี้เป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม อากาศจะร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนเมษายนอากาศจะร้อนจัดที่สุด

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกโดยเฉพาะเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในรอบปี

ลักษณะอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดลำพูนขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดเวียนประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิด คือ ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว จะมีลมเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทยเป็นลมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้จังหวัดลำพูนมีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งทั่วไป กับมรสุมอีกชนิด คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้หรือฤดูฝน จะมีลมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดผ่านทะเลและมหาสมุทร นำความชื้นมาตกเป็นฝนในจังหวัดนี้

อุณหภูมิ

จังหวัดลำพูนมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน โดยเฉพาะเดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดในรอบปี ส่วนในฤดูหนาวอากาศจะหนาวเย็นเนื่องจากตั้งอยู่บริเวณภาคเหนือ

ตอนบนได้รับอิทธิพลจากมวลอากาศเย็นตลอดช่วง โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 26.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.1 องศาเซลเซียส สำหรับอุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 44.0 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2559 ส่วนอุณหภูมิต่ำที่วัดได้ 3.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

ฝน

จังหวัดลำพูนจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีฝนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับจังหวัดใกล้เคียง ปริมาณฝนตลอดปีเฉลี่ยทั้งจังหวัดประมาณ 900 – 1,000 มิลลิเมตร ส่วนพื้นที่บริเวณอำเภอเมืองมีปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ 1,065.4 มิลลิเมตร มีฝนตกเฉลี่ยประมาณ 110 วัน และมีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน โดยมีฝนเฉลี่ย 210.8 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 18 วัน สำหรับฝนสูงสุดใน 1 วัน ตรวจวัดได้ 156.0 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2545

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่ผ่านเข้ามาในภาคเหนือส่วนมากเป็นพายุดีเปรสชันซึ่งไม่มีกำลังและความรุนแรงมากนัก บางครั้งอาจมีฝนตกต่อเนื่องกัน 2-3 วัน หรืออาจทำให้มีฝนตกหนักมากและมีลมกระโชกแรงกับมีน้ำท่วมเป็นบางแห่ง พายุดีเปรสชันที่เคยเคลื่อนผ่านเข้ามาในจังหวัดลำพูนส่วนใหญ่เป็นพายุที่มีถิ่นกำเนิดจากทะเลจีนใต้หรือมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก โดยเคลื่อนผ่านเข้ามาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พายุมีโอกาสเคลื่อนผ่านจังหวัดนี้ได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือนตุลาคม โดยเฉพาะเดือนกันยายน เป็นระยะที่พายุหมุนเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้ได้มากที่สุด

จากสถิติในคาบ 72 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494-2565 มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดลำพูนทั้งหมด 13 ลูก โดยเข้ามามากที่สุดในเดือนกันยายนจำนวน 9 ลูก (2507, 2508(2), 2512(2), 2513, 2520, 2521, 2523) เดือนตุลาคมจำนวน 2 ลูก (2504, 2524) เดือนพฤษภาคม 1 ลูก (2525) และสิงหาคม 1 ลูก (2508)

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดลำพูน

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้ได้จากผลการตรวจของสถานีอุตุนิยมวิทยาลำพูน แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติในคาบ 30 ปี ซึ่งทำการตรวจสารประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ วันละ 8 เวลา คือเวลา 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น.

สถานีอุตุนิยมวิทยาลำพูน ตั้งอยู่ที่ อ.เมือง จ.ลำพูน 51000 ที่ละติจูด 18 องศา 34 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 99 องศา 02 ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 296 เมตร

หมายเหตุ - สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2534 – 2563
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2565

ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
มกราคม 2566